

Проект

вноситься народними депутатами України Стефанчуком Р. О., Гришиною Ю.

М. та іншими

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про академічну доброчесність

Верховна Рада України визнає академічну доброчесність важливою передумовою провадження якісної освітньої та наукової (творчої) діяльності, здобуття якісної освіти, забезпечення на цій основі довіри до результатів навчання і наукових (творчих) досягнень, а також формування поваги до честі та гідності людини.

Цей Закон проголошує базові цінності та визначає основні принципи і правила академічної доброчесності, правові та організаційні механізми її формування та забезпечення, основні ознаки і види порушень академічної доброчесності та відповідальності за такі порушення.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та їх визначення

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- 1) автор - фізична особа, яка своєю працею або у співпраці з іншим автором (іншими авторами) створила академічний твір (частину твору) чи навчальну роботу (частину навчальної роботи);
- 2) академічна доброчесність - сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності;
- 3) академічний твір - результат оригінального інтелектуального творіння автора (авторів) у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, іншого наукового видання, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством та/або внутрішніми актами закладів освіти, наукових установ;
- 4) вступник - особа, яка вступає до закладу освіти (наукової установи) для здобуття певного ступеня освіти (наукового ступеня);
- 5) навчальна робота - результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;
- 6) оприлюднення - будь-яка дія автора академічного твору, що робить академічний твір доступним для інших осіб;
- 7) суб'єкти академічної діяльності - суб'єкти освітньої діяльності, наукові установи, наукові видавництва, педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, здобувачі освіти, вступники, учасники та організатори конкурсів, експерти у сфері освіти і науки;
- 8) уповноважений суб'єкт - педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник або колегіальний орган закладу освіти, наукової установи (далі -

уповноважений орган), що уповноважений відповідно до цього Закону розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або приймати рішення про притягнення особи до академічної відповідальності.

2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у [законах України "Про авторське право і суміжні права"](#), ["Про запобігання корупції"](#), ["Про наукову і науково-технічну діяльність"](#), ["Про освіту"](#), ["Про дошкільну освіту"](#), ["Про повну загальну середню освіту"](#), ["Про позашкільну освіту"](#), ["Про професійну \(професійно-технічну\) освіту"](#), ["Про фахову передвищу освіту"](#), ["Про вищу освіту"](#) та інших законах.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Цей Закон поширюється на суспільні відносини, що виникають у зв'язку із провадженням академічної діяльності, яка включає:

наукову, науково-педагогічну, педагогічну, викладацьку діяльність;

навчальну діяльність здобувачів освіти;

освітню діяльність закладів освіти, наукових установ;

діяльність, пов'язану із створенням, виконанням та оцінюванням проєктів у сфері освіти і науки;

діяльність, пов'язану зі створенням, рецензуванням, науковим редагуванням академічних творів;

вступні випробування під час вступу до закладів освіти (наукових установ);

діяльність осіб, що залучаються до проведення олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань та інших заходів змагального характеру у сфері освіти і науки (далі - конкурси) та прийняття рішень з цих питань, а також осіб, що беруть участь у конкурсах;

діяльність, пов'язану із присудженням наукових ступенів і ступенів освіти, присвоєнням вчених і педагогічних звань, кваліфікаційних категорій;

здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти; оцінювання наукових установ.

2. Цей Закон не поширюється на відносини щодо набуття, здійснення та захисту особистих немайнових та майнових авторських та/або суміжних прав.

Стаття 3. Законодавство, що регулює питання забезпечення академічної доброчесності

1. Законодавство що регулює питання забезпечення академічної доброчесності ґрунтується на [Конституції України](#) і складається із цього Закону, [законів України "Про освіту"](#), ["Про вищу освіту"](#), ["Про фахову передвищу освіту"](#), ["Про професійну \(професійно-технічну\) освіту"](#), ["Про повну загальну середню освіту"](#), ["Про дошкільну освіту"](#), ["Про позашкільну освіту"](#), ["Про наукову і науково-технічну діяльність"](#), інших законів України та актів законодавства, прийнятих на їх виконання, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана в установленому порядку.

2. Заклад освіти, наукова установа в межах своєї автономії має право самостійно приймати рішення з будь-яких питань формування, забезпечення

та популяризації академічної доброчесності, що не врегульовані цим Законом та установчими документами закладу освіти, наукової установи.

3. Внутрішні акти закладу освіти, наукової установи не мають суперечити законодавству, що регулює питання забезпечення академічної доброчесності.

Стаття 4. Цінності та принципи академічної доброчесності

1. Кожен суб'єкт академічної діяльності має дотримуватися цінностей, принципів та правил академічної доброчесності, що визначені цим Законом та внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

Заклади освіти, наукові установи, учасники освітнього процесу, вчені мають дбати про формування та утвердження культури академічної доброчесності в їхніх академічних спільнотах, що ґрунтується на цінностях, принципах і правилах академічної доброчесності.

2. Базовими цінностями академічної доброчесності є:

чесність учасників освітнього процесу та вчених перед собою та іншими особами, закладів освіти та наукових установ перед здобувачами освіти, працівниками і партнерами;

довіра до результатів академічної діяльності інших осіб, зокрема до того, що ці результати отримані цими особами чесно та із дотриманням відповідних правил і стандартів;

повага до честі і гідності своєї та інших членів академічної спільноти, зокрема вирішення проблем без компромісу із власними цінностями, цінування різноманітності думок, повага до права інтелектуальної власності інших осіб; справедливість у ставленні суб'єктів академічної діяльності один до одного, зокрема створення справедливих політик закладів освіти, наукових установ, послідовне та неупереджене реагування на порушення академічної доброчесності, доброчесне оцінювання результатів академічної діяльності; відповідальність суб'єктів академічної діяльності перед собою, один перед одним і перед суспільством за результати своєї академічної діяльності; стійкість у доброчесному провадженні своєї академічної діяльності незалежно від зовнішніх і внутрішніх спонукань до їх порушення та незалежно від наявності чи відсутності зовнішнього контролю;

рішучість у формуванні та утвердженні культури академічної доброчесності, сміливість виступити на захист академічної доброчесності в освітній, науковій (творчій) діяльності.

3. Принципами академічної доброчесності є:

1) пріоритет забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачів освіти методами навчання, виховання, стимулювання і заохочення;

2) публічність інформації про правила академічної доброчесності, види порушень академічної доброчесності та відповідальності за них;

3) нетерпимість (нульова толерантність) до будь-яких проявів порушень академічної доброчесності.

4) повага до результатів академічної діяльності (авторства) іншої людини та непорушність права інтелектуальної власності;

5) уникнення конфлікту інтересів.

Розділ II. Основні засади академічної доброчесності

Стаття 5. Академічна доброчесність у педагогічній, науково-педагогічній, викладацькій діяльності

1. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші особи, які здійснюють викладацьку діяльність, зобов'язані:

дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності; ставитися з повагою до здобувачів освіти та інших учасників освітнього процесу;

ґрунтувати власну діяльність на надійних і достовірних даних, що базуються на результатах досліджень та відображають сучасний стан знань з відповідних питань;

перевіряти надійність і достовірність інформації, яка надається колегам, здобувачам освіти;

чітко окреслювати очікувані результати навчання, формувати зрозумілі вимоги до навчальних завдань та мати прозору систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, яка базується на чітких оприлюднених критеріях; опрацьовувати і доброчесно оцінювати академічні твори та навчальні роботи здобувачів освіти, переконуватися у відсутності ознак порушень академічної доброчесності;

власним прикладом сприяти формуванню академічної доброчесності здобувачів освіти;

стимулювати, заохочувати та підтримувати дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти;

вчасно, неупереджено і невибірково реагувати на будь-які прояви порушення академічної доброчесності (у тому числі припиняючи їх), забезпечувати притягнення здобувачів освіти до академічної відповідальності у випадках і порядку, визначених цим Законом, спеціальними законами та/або внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

2. Забороняється доведення до здобувачів освіти завідомо неправдивої чи викривленої інформації про певний об'єкт, сфабрикованих чи фальсифікованих даних, крім випадків, зумовлених навчальними та/або методичними цілями, зокрема з метою формування у здобувачів освіти критичного мислення у сприйнятті та аналізі інформації.

Стаття 6. Академічна доброчесність у науковій діяльності

1. Вчені зобов'язані:

дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

надавати правдиву інформацію про вихідні дані, методи, порядок проведення і результати власних досліджень, джерела використаної інформації, власну діяльність;

базувати висновки і рекомендації за результатами досліджень на належних доказах і фактах;

чітко виокремлювати та відмежовувати власні результати наукової діяльності від результатів наукової діяльності інших осіб;
бути відповідальними під час оприлюднення результатів дослідження за їхню достовірність і можливий вплив на суспільство;
забезпечувати прозорість наукового дослідження після його оприлюднення і довіру до його результатів шляхом надання доступу до первинних даних дослідження, інформації про методи дослідження, використані інструменти, матеріали, інші обставини, що могли вплинути на результати дослідження, крім інформації з обмеженим доступом і персональних даних;
при оприлюдненні результатів досліджень надавати інформацію про джерела фінансування дослідження та пов'язані з цим конфлікти інтересів (у разі їх наявності);
дотримуватися законодавства у сфері інтелектуальної власності.

2. Підготовка до проведення дослідження, його виконання, інтерпретація отриманих даних, рецензування, інформування про його результати мають здійснюватися у спосіб, що забезпечує належну якість дослідження та довіру до його результатів.

Стаття 7. Академічна доброчесність у навчальній діяльності здобувачів освіти

1. Здобувачі освіти у своїй навчальній діяльності зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.
2. Кожне навчальне завдання має бути виконане самостійно, крім випадків, коли його виконання передбачає участь декількох осіб або правилами виконання відповідних завдань дозволено отримання допомоги від інших осіб, використання допоміжних матеріалів та засобів, мережі Інтернет тощо.
3. Кожен здобувач освіти у разі використання у своєму академічному творі результатів інтелектуального творіння інших авторів (текстів, ідей, розробок, тверджень, відомостей, думок тощо) зобов'язаний зробити посилання на відповідне джерело інформації.
4. Навчальна робота може включати (повністю або частково) попередню навчальну роботу здобувача освіти лише у тому випадку, якщо це прямо дозволено умовами навчального завдання.

Стаття 8. Академічна доброчесність у створенні та оприлюдненні академічних творів

1. Якщо в академічному творі були використані тексти, розробки, наукові (науково-технічні, творчі) результати, що належать іншим особам, це має бути зазначено в академічному творі з посиланням на джерело їх оприлюднення або розміщення.
Посилання на джерело має бути зроблено у спосіб, який дозволяє чітко розрізнити власний творчий внесок автора (авторів) в академічному творі з текстами, розробками, науковими результатами, що належать іншим особам.
2. В академічному творі не має бути будь-якої сфальсифікованої чи сфальсифікованої інформації.

3. В оприлюдненому академічному творі зазначаються всі його автори.
4. Автором академічного твору, вираженого в текстовій формі, є фізична особа, яка одночасно відповідає таким критеріям:
 - 1) зробила суттєвий внесок у створення академічного твору, зокрема розробила методологію та/або методику дослідження, збирала вихідні дані (частину таких даних), провела експериментальне дослідження, розробила та/або дослідила модель, виконала теоретичний аналіз, розрахунки та/або інтерпретацію даних та/або написала академічний твір або його частину;
 - 2) ухвалила (погодила) остаточну редакцію академічного твору перед його оприлюдненням;
 - 3) згодна нести відповідальність за текст і результати, що містяться в академічному творі.
5. Особа, яка не брала участі у створенні академічного твору, не може бути зазначена як автор цього академічного твору.
6. Особа не може вважатися автором академічного твору (частини академічного твору), якщо він сформований (згенерований) за запитом особи комп'ютерною програмою в автоматичному режимі.

При використанні в академічному творі частин, сформованих (згенерованих) комп'ютерними програмами, цей факт має бути зазначений автором (авторами) із зазначенням методики формування (генерування) або посиланням на відповідну комп'ютерну програму чи її опис.
7. В оприлюдненому академічному творі також мають бути зазначені інші особи, які не є його авторами (не відповідають вимогам частини четвертої цієї статті), але брали участь у роботі над ним шляхом надання рекомендацій авторам, наукового консультування, виконання експериментів та/або розрахунків, літературного редагування, дизайнерського оформлення тексту та/або графічних зображень, перекладу тощо, із зазначенням інформації про характер внеску кожної з них.

Інформація про рецензента (рецензентів) академічного твору за рішенням видавця може не оприлюднюватися.
8. У разі використання автором у новому академічному творі результатів власної діяльності, які були оприлюднені раніше, він має зазначити про це в новому академічному творі.
9. Тексти прийнятих до захисту у закладі вищої освіти, науковій установі дисертацій, кваліфікаційних робіт, підписані кваліфікованим електронним підписом, оприлюднюються до їх захисту на веб-сайтах закладів вищої освіти, наукових установ або в репозитарії академічних текстів у машинозчитувальному форматі, на постійній основі та з наданням вільного доступу до них без проходження автентифікації.

Стаття 9. Академічна доброчесність під час оцінювання

1. Кожна особа має право на доброчесне оцінювання результатів її діяльності (навчання, освітньої, педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності).

Оцінюванню підлягають персональні (індивідуальні) результати діяльності особи, що досягнуті нею особисто, або результати діяльності колективу, що їх отримав.

2. Особи, які проводять оцінювання, зобов'язані вживати всіх заходів, визначених цим Законом, спеціальними законами та/або внутрішніми документами закладів освіти, наукових установ, щоб оцінювання здійснювалося:

з дотриманням визначених у цьому Законі цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до об'єкта оцінювання та чітких і зрозумілих критеріїв оцінювання;

методами та інструментами оцінювання, що здатні забезпечити досягнення мети оцінювання;

за відсутності недозволеної допомоги під час оцінювання результатів діяльності та/або створених для окремої особи (групи осіб) переваг чи перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження оцінювання (крім додаткової підтримки для осіб з особливими освітніми потребами);

за відсутності конфлікту інтересів або його врегулювання в установленому законодавством порядку;

за відсутності упередженого ставлення до особи та її дискримінації за будь-якою ознакою.

3. Забороняється оцінювати людину, її поведінку, зовнішній вигляд, одяг та інші ознаки, якщо вони не є об'єктом оцінювання відповідно до заздалегідь визначених і оприлюднених вимог до результатів її діяльності.

Стаття 10. Академічна доброчесність в експертній діяльності

1. Особи, які здійснюють експертну діяльність у межах процедур забезпечення якості освіти, державного нагляду (контролю) у сфері освіти, державної атестації наукових установ та закладів освіти, проведення конкурсів, здійснення наукової і науково-технічної експертизи, рецензування академічних творів, наукових і науково-технічних проектів, інших процедур у сфері освіти і науки, зобов'язані дотримуватися цінностей, принципів та правил академічної доброчесності, визначених цим Законом та іншими актами, що встановлюють порядок проведення відповідних процедур.

2. Політика та процедури забезпечення академічної доброчесності в експертній діяльності визначаються законодавством та/або внутрішніми актами суб'єктів, що залучають таких осіб до експертної діяльності.

3. Особа не може брати участь у процедурах і заходах зовнішнього забезпечення якості освіти щодо закладу освіти, наукової установи, де вона працювала чи здобувала освіту, упродовж трьох років з дня звільнення або завершення навчання у відповідному закладі чи установі.

Стаття 11. Академічна доброчесність під час організації і проведення конкурсів

1. Організатори конкурсів мають чітко визначати категорії осіб/суб'єктів, які можуть брати участь у відповідному конкурсі, створювати рівні умови для їх участі у конкурсі, визначати та заздалегідь оприлюднювати чіткі і зрозумілі правила проведення конкурсу та забезпечувати їх дотримання.
2. Правила проведення конкурсів мають визначати вимоги щодо дотримання академічної доброчесності їх учасниками, членами журі та конкурсних комісій, іншими особами, що залучені до їх проведення, експертизи та оцінювання, санкції за порушення академічної доброчесності.
3. Учасник конкурсу має виконувати усі конкурсні завдання (у разі їх наявності) самостійно та демонструвати результати виключно своєї діяльності, крім випадків, коли виконання конкурсного завдання передбачає участь декількох осіб, або допомога у їх виконанні іншими особами дозволена законодавством та/або в порядку, установленому закладом освіти (науковою установою), організатором конкурсу.
4. Оцінювання продемонстрованих під час конкурсу результатів діяльності має бути доброчесним.

Розділ III. Забезпечення академічної доброчесності

Стаття 12. Система забезпечення академічної доброчесності у закладах освіти, наукових установах

1. Кожен заклад освіти, наукова установа зобов'язаний мати визначену своїми внутрішніми актами систему забезпечення академічної доброчесності як складову внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що ґрунтується на цінностях, принципах та правилах академічної доброчесності.
2. Система забезпечення академічної доброчесності у закладі освіти, науковій установі повинна включати:
 - внутрішню політику формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;
 - заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності;
 - порядок формування уповноважених органів;
 - функції та відповідальність уповноважених суб'єктів;
 - процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, зокрема гарантії дотримання прав учасників освітнього процесу та вчених під час розгляду таких повідомлень, порядок прийняття рішень про притягнення особи до академічної відповідальності та оскарження відповідних рішень;
 - вимоги до створення (виконання) та перевірки академічних творів, навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності.
3. Політика, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності визначаються внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, що схвалюється його/її колегіальним органом управління за погодженням, за наявності, з вищим органом самоврядування здобувачів освіти відповідного закладу освіти (для закладів вищої освіти - з вищим органом студентського самоврядування), наукової установи в частині, що стосується здобувачів освіти,

науковим товариством студентів (курсантів, слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених чи радою молодих вчених закладу вищої освіти, наукової установи.

4. Політика, процедури і заходи забезпечення академічної доброчесності, а також їх реалізація закладом освіти, науковою установою повинні:

- 1) підвищувати обізнаність всіх учасників освітнього процесу, вчених щодо цінностей, принципів, правил академічної доброчесності;
- 2) сприяти дотриманню академічної доброчесності всіма учасниками освітнього процесу, вченими;
- 3) мінімізувати можливості для порушення академічної доброчесності;
- 4) визначати механізми для запобігання виникненню та врегулювання конфліктів інтересів;
- 5) забезпечувати дієве реагування на факти порушення академічної доброчесності.

5. Заклади освіти, наукові установи зобов'язані оприлюднювати на своїх веб-сайтах (у разі їх відсутності - на веб-сайтах своїх засновників):

внутрішні акти, що визначають політику, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності;

повідомлення про ймовірні порушення академічної доброчесності, прийняті до розгляду, та результати їх розгляду, що оприлюднюються з дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних.

6. Заклади освіти, наукові установи зобов'язані здійснювати перевірку відсутності ознак порушень академічної доброчесності в академічних творах, які вони видають, або які оприлюднюються у заснованих ними виданнях або виданнях, рекомендованих ними до друку.

7. Керівники закладів освіти, наукових установ та їх структурних підрозділів зобов'язані забезпечувати функціонування системи академічної доброчесності закладу освіти, наукової установи, структурного підрозділу шляхом:

організації розробки та підтримки в актуальному стані внутрішніх актів з питань академічної доброчесності;

забезпечення належної фіксації повідомлень про порушення академічної доброчесності;

забезпечення оприлюднення на офіційному веб-сайті закладу освіти, наукової установи (у разі його відсутності - на сайті засновника) внутрішніх актів з питань академічної доброчесності;

забезпечення функціонування у закладі освіти, науковій установі

спеціалізованого програмного забезпечення із виявлення ознак порушень академічної доброчесності та доступу до них учасників освітнього процесу, вчених у порядку, затвердженому закладом освіти, науковою установою;

забезпечення належного розгляду повідомлень про ймовірні порушення академічної доброчесності, притягнення до відповідальності осіб, які вчинили порушення академічної доброчесності, документування прийнятих рішень,

розміщення їх на офіційному веб-сайті закладу освіти, наукової установи (з дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних); організації регулярних (систематичних) заходів з популяризації, пропагування, підвищення обізнаності про цінності, принципи, правила академічної доброчесності, розгляду вітчизняного та іноземного досвіду щодо забезпечення академічної доброчесності, обговорення результатів актуальних досліджень тощо.

8. Система забезпечення академічної доброчесності у закладах освіти, наукових установах формується та вдосконалюється з урахуванням висновків і рекомендацій, що надаються під час та за результатами акредитації освітніх програм, інституційного аудиту, інституційної акредитації, громадської акредитації, атестації наукових установ, інших передбачених законом заходів і процедур зовнішнього забезпечення якості освіти.

Стаття 13. Забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти

1. Для забезпечення академічної доброчесності здобувачів освіти заклади освіти, наукові установи:

розробляють, включають до освітніх та/або навчальних програм і забезпечують проведення тематичних навчальних занять (уроків, лекцій, курсів, семінарів, творчих зустрічей тощо) з академічної доброчесності, та/або академічного письма, та/або професійної етики;

збалансують зміст, обсяг, форми та тривалість виконання навчальних завдань в межах навчальних програм та за різними освітніми компонентами в межах освітніх програм; у разі потреби забезпечують їх коригування і вносять зміни до відповідних внутрішніх актів, навчальних та/або освітніх програм; вживають заходів для недопущення надмірного навчального навантаження здобувачів освіти, що перевищує норми часу, передбачені відповідними документами (освітньою програмою, навчальною програмою, навчальним планом тощо) для опанування певного освітнього компонента та/або одночасного опанування декількох освітніх компонентів.

2. Кожен педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник має забезпечувати академічну доброчесність здобувачів освіти шляхом:

- 1) особистого дотримання принципів академічної доброчесності;
- 2) формування та утвердження академічної доброчесності здобувачів освіти через:

навчання принципам та правилам академічної доброчесності, підвищення рівня обізнаності здобувачів освіти щодо академічної доброчесності; стимулювання, заохочення та підтримування дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти;

унікнення завдань для здобувачів вищої освіти, що передбачають відтворення загальнодоступної інформації;

формування завдань, що сприяють творчому підходу здобувача освіти до їхнього виконання;

припинення виявлених ним порушень академічної доброчесності здобувачами освіти;

3) застосування до здобувачів освіти виховних заходів реагування на порушення академічної доброчесності;

4) притягнення здобувача освіти до академічної відповідальності у випадках і у порядку, визначених внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

3. Батьки, інші законні представники неповнолітніх здобувачів освіти зобов'язані:

формувати у своїх дітей усвідомлення необхідності керуватися цінностями та додержуватися принципів і правил академічної доброчесності;

заохочувати та стимулювати власних дітей до дотримання ними академічної доброчесності;

сприяти дотриманню дітьми академічної доброчесності.

Стаття 14. Забезпечення академічної доброчесності в управлінні закладом освіти, науковою установою

1. Під час проведення конкурсу на посаду керівника закладу освіти, наукової установи у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки, проводиться перевірка кожного кандидата на посаду на предмет наявності ознак порушень академічної доброчесності, яка включає:

1) перевірку наукової роботи (наукових робіт), за результатами захисту якої (яких) кандидат здобув науковий ступінь (наукові ступені) (у разі наявності);

2) перевірку наявної інформації, зокрема звернень, про порушення кандидатом академічної доброчесності (у разі наявності).

2. У разі якщо під час перевірки буде виявлено факт порушення кандидатом академічної доброчесності, така особа визнається такою, що не відповідає вимогам щодо обіймання відповідної посади та не може бути обрана (призначена) на таку посаду.

3. Притягнення до академічної відповідальності особи, яка обіймає посаду керівника закладу освіти, наукової установи, є підставою для її звільнення у день набрання чинності рішенням уповноваженого суб'єкта про накладення санкції за порушення академічної доброчесності.

4. Внутрішні акти закладу освіти, наукової установи можуть передбачати проведення перевірки на предмет наявності порушень академічної доброчесності кандидатів на посади керівників структурних підрозділів закладу освіти, наукової установи: інституту, факультету, кафедри, відділення, іншого навчального, наукового, навчально-наукового структурного підрозділу.

5. Педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладу освіти, наукової установи, які виконують адміністративно-управлінські функції, зобов'язані забезпечувати систематичний контроль за ефективністю (дієвістю) функціонування системи забезпечення академічної доброчесності на рівні відповідного закладу освіти, наукової установи або їхніх структурних підрозділів.

Стаття 15. Забезпечення академічної доброчесності у видавничій діяльності

1. Кожен видавець академічного твору зобов'язаний мати заздалегідь затвержені та оприлюднені правила, які мають запобігати опублікуванню академічного твору, що містить порушення академічної доброчесності, і включають, зокрема, процедури належного рецензування поданих до публікації академічних творів, їх перевірки на наявність ознак порушень академічної доброчесності та розгляду інформації про ймовірне порушення академічної доброчесності в опублікованому академічному творі.

2. У разі виявлення ознак порушення автором (авторами) академічної доброчесності в академічному творі, що був поданий для його оприлюднення, видавець має право відмовити в оприлюдненні цього академічного твору та повідомити про порушення академічної доброчесності керівника установи (керівників установ), де працює (працюють) автор (автори).

3. Опублікований академічний твір, в якому виявлено факт порушення академічної доброчесності, відкликається видавцем такого академічного твору у визначеному ним порядку з одночасним оприлюдненням причин його відкликання.

Інформація про відкликання академічного твору надсилається видавцем до бібліотек, до яких були надіслані примірники такого академічного твору.

4. Академічний твір з моменту відкликання не вважається опублікованим і не враховується під час оцінювання академічній діяльності автора такого академічного твору.

Стаття 16. Забезпечення академічної доброчесності під час присудження ступенів, присвоєння звань, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій

1. Кожен академічний твір, на підставі чи з урахуванням якого відбувається присудження наукового ступеня, ступеня вищої освіти, має бути перевірений на предмет відсутності ознак порушень академічної доброчесності.

Встановлення факту порушення академічної доброчесності у відповідному академічному творі є підставою для відмови у присудженні відповідного наукового ступеня, ступеня вищої освіти.

Рішення про відмову у присудженні освітньої кваліфікації ухвалює екзаменаційна комісія закладу вищої освіти, наукової установи, а про відмову у присудженні наукового ступеня - спеціалізована вчена рада (разова спеціалізована вчена рада).

2. Невід'ємною складовою процедури присвоєння особі вченого (педагогічного) звання, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії є перевірка наявності ознак порушень академічної доброчесності в документах, що подані для присвоєння вченого (педагогічного) звання, присвоєння (підтвердження) кваліфікаційної категорії, що проводиться у порядку, що регулює проведення відповідних процедур.

3. Особа не може виступати офіційним опонентом під час захисту дисертації, який відбувається у закладі вищої освіти, науковій установі, де вона працювала чи здобувала освіту, упродовж трьох років з дня звільнення або завершення навчання у відповідному закладі, установі.

Розділ IV. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

Стаття 17. Порушення академічної доброчесності

1. Порушенням академічної доброчесності є визначена цим Законом, спеціальним законом та/або внутрішнім актом закладу освіти, наукової установи дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, що порушує визначені цим Законом цінності, принципи та/або правила академічної доброчесності.

2. Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що порушив академічну доброчесність, лише у випадку встановлення факту порушення академічної доброчесності у порядку, визначеному цим Законом або внутрішніми документами закладу освіти, наукової установи (принцип презумпції академічної доброчесності).

Встановлення факту порушення фізичною особою академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноважених суб'єктів.

3. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення учасниками освітнього процесу, вченими академічної доброчесності визначається колегіальним органом управління закладу освіти, наукової установи на основі вимог цього Закону, [Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність"](#), спеціальних законів у сфері освіти.

Стаття 18. Види порушень академічної доброчесності

1. Основними видами порушень академічної доброчесності є:

- 1) відчуження авторства;
- 2) академічний плагіат;
- 3) приписування авторства;
- 4) самоплагіат;
- 5) фабрикація;
- 6) фальсифікація;
- 7) недоброчесне оцінювання результатів навчання;
- 8) несамостійне виконання завдання;
- 9) недозволена допомога;
- 10) академічний саботаж;
- 11) схиляння до порушення академічної доброчесності;
- 12) інституційні порушення академічної доброчесності.

2. Додаткові види порушень академічної доброчесності можуть визначатися спеціальними законами у сфері освіти і науки або закладами освіти, науковими установами.

Такі види порушень мають характеризуватися однією чи декількома з таких ознак:

- 1) обман - свідоме (умисне) надання будь-кому чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) діяльності;
- 2) несправедливість, що полягає в:
порушенні принципу рівності всіх перед законом, зокрема шляхом дискримінаційного та/або упередженого ставлення до іншого учасника освітнього процесу, вченого;
упередженому оцінюванні результатів діяльності;
застосуванні виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності;
отриманні незаслуженої переваги;
- 3) бездіяльність, неприйняття рішень, прийняття рішень невчасно, невиконання (невчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством та/або внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи;
- 4) привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

Стаття 19. Заходи реагування на порушення академічної доброчесності

1. Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- 1) виховні заходи;
- 2) притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності;
- 3) реагування на порушення академічної доброчесності при проведенні конкурсів;
- 4) інституційні заходи реагування.

2. Рішення про застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності ухвалює уповноважений суб'єкт.

Стаття 20. Принципи та основні правила реагування на порушення академічної доброчесності

1. Основними принципами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- обов'язковість і своєчасність реагування на всі зафіксовані випадки (прояви) порушення академічної доброчесності;
- неупереджений (недискримінаційний) підхід до осіб, щодо яких надійшло повідомлення про можливе порушення ними академічної доброчесності;
- обов'язковість встановлення вини особи у вчиненні нею порушення академічної доброчесності;
- співмірність порушення і заходів реагування;
- притягнення до академічної відповідальності виключно за діяння (дії чи бездіяльність), що порушували на момент їх вчинення визначені законодавством та/або внутрішніми актами закладів освіти, наукової установи вимоги чи заборони;

прозорість процедур розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, визначення заходів реагування за встановлені порушення.

2. За дії (бездіяльність), що цим Законом визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законом.

Відсутність судового рішення або рішення іншого уповноваженого органу щодо притягнення особи до іншого виду відповідальності не є перешкодою для розгляду питання щодо порушення особою академічної доброчесності відповідно до цього Закону та притягнення винної особи до академічної відповідальності.

Стаття 21. Академічна відповідальність

1. Академічна відповідальність є особливим заходом забезпечення академічної доброчесності, що полягає у застосуванні до особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, санкції (санкцій), визначеної (визначених) цим Законом та/або внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

2. Особа притягається до академічної відповідальності виключно у разі встановлення факту порушення нею академічної доброчесності в порядку, визначеному законодавством або внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

3. До академічної відповідальності може бути притягнута особа, яка на час вчинення нею порушення академічної доброчесності досягла 14-річного віку.

Стаття 22. Санкції за порушення академічної доброчесності

1. Санкція - визначений цим Законом, спеціальними законами у сфері освіти і науки та/або внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи захід впливу на фізичну особу, яка вчинила порушення академічної доброчесності. Якщо санкція застосовується на певний строк, така санкція визначається уповноваженим суб'єктом в межах його юрисдикції на строк від одного до трьох років.

До особи, яка порушила академічну доброчесність, може бути застосовано одну або декілька санкцій.

2. Санкціями, що можуть бути застосовані до педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника закладу освіти, наукової установи, вченого за порушення академічної доброчесності, є:

1) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

виключення зі складу вченої ради, інших колегіальних органів управління закладів освіти, наукових установ з позбавленням права бути членом відповідного органу на певний строк;

виключення зі складу спеціалізованої вченої ради та/або позбавлення права брати участь в роботі спеціалізованої вченої ради (спеціалізованих вчених рад) на певний строк;

позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі в програмах академічній мобільності на певний строк;

позбавлення права бути науковим керівником (консультантом) здобувачів вищої освіти (здобувачів ступеня доктора наук) на певний строк; позбавлення права участі в атестації здобувачів вищої освіти на певний строк; позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проектів на певний строк; заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на певний строк; виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого закладом вищої освіти, науковою установою з позбавленням права бути членом редакційної колегії (редакційних колегій) на певний строк; відрахування здобувачів наукового ступеня; позбавлення ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій); позбавлення наукового ступеня; позбавлення вченого звання; позбавлення педагогічного звання; позбавлення кваліфікаційної категорії; позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, які присуджені (присвоєні) закладом освіти, науковою установою;

2) заходи в межах притягнення до дисциплінарної відповідальності: догана;

звільнення із закладу освіти, наукової установи.

3. Педагогічний, науково-педагогічний працівник, якого було притягнуто до академічної відповідальності, не може протягом року з дня набрання чинності рішенням уповноваженого суб'єкта про накладення санкції за порушення академічної доброчесності подавати документи на присвоєння йому педагогічного (вченого) звання.

4. Санкціями, що можуть бути застосовані до здобувача освіти за порушення академічної доброчесності, є:

1) виховні заходи реагування на порушення академічної доброчесності:

відвідування тематичних занять (урок, лекція, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма;

усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;

письмове попередження;

повторне виконання завдання;

інші виховні заходи, визначені внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи;

2) заходи в межах притягнення до академічної відповідальності:

повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;

повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);

позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі в програмах академічній мобільності на певний строк; відрахування з числа осіб, які здобувають освіту за державним чи регіональним замовленням;

позбавлення на певний строк пільг з оплати навчання та/або інших пільг, наданих закладом освіти, науковою установою;

позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року; виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути членом вченої ради на певний строк;

відрахування здобувачів фахової передвищої освіти (крім осіб, які одночасно здобувають повну загальну середню освіту, а також осіб з особливими освітніми потребами);

відрахування здобувачів вищої освіти (крім осіб з особливими освітніми потребами).

5. У разі встановлення факту академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у кваліфікаційній роботі, на підставі якої особі було присуджено ступінь вищої освіти, така особа позбавляється відповідного ступеня вищої освіти у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

6. Санкціями, що можуть бути застосовані до вступників, учасників конкурсів за порушення академічної доброчесності, є:

припинення участі у конкурсі;

скасування рішення про результати конкурсу (в частині, що стосується особи, яка порушила академічну доброчесність).

7. Особа, яка бере участь у проведенні вступного випробування, конкурсу, зокрема є членом приймальної комісії, організаційного комітету, конкурсної комісії, журі тощо, та вчинила порушення академічної доброчесності, має бути виведена зі складу відповідного органу.

8. Заклад освіти, наукова установа повинні мати внутрішній акт (внутрішні акти), яким (якими) визначається (визначаються) санкція (або виключний перелік санкцій), що може (можуть) застосовуватися за конкретні порушення академічної доброчесності.

Заклад освіти, наукова установа, крім санкцій, визначених цим Законом та/або спеціальними законами у сфері освіти і науки, може запроваджувати додаткові санкції (крім заходів дисциплінарної відповідальності).

Заклад освіти, наукова установа може встановлювати різні санкції для вчених, викладачів, здобувачів освіти різних рівнів освіти, років навчання, стану здоров'я, інших ознак, а також за повторне вчинення порушення академічної доброчесності.

Забороняється встановлювати різні санкції залежно від громадянства, джерела фінансування навчання здобувача освіти, ознак, передбачених законодавством у сфері запобігання та протидії дискримінації.

Стаття 23. Відчуження авторства

1. Відчуження авторства - передача автором створеного ним на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно академічного твору (його частини) іншій особі з метою подальшого оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його/її автором. Відчуження авторства вважається завершеним з моменту оприлюднення академічного твору (його частини) під іменем особи, яка не є його/її автором.

2. У разі встановлення факту відчуження авторства, вчиненого педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником закладу освіти, наукової установи, така особа звільняється із закладу освіти, наукової установи відповідно до пункту 7 частини першої [статті 41 Кодексу законів про працю України](#).

3. У разі встановлення факту відчуження авторства, вчиненого здобувачем вищої освіти (крім здобувачів ступеня доктора філософії/доктора мистецтва), до такого здобувача застосовується санкція, що визначається внутрішнім актом закладу освіти, наукової установи.

У разі встановлення факту відчуження авторства кваліфікаційної роботи, вчиненого здобувачем вищої освіти, такий здобувач відраховується із закладу освіти, наукової установи.

У разі встановлення факту відчуження авторства, вчиненого здобувачем наукового ступеня, такий здобувач відраховується із закладу освіти, наукової установи.

Стаття 24. Академічний плагіат

1. Академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншою особою (іншими особами) як результатів власної академічної діяльності, та/або відтворення (частково або повністю) оприлюднених (опублікованих) раніше творів (навчальних робіт) інших авторів без посилання на відповідний твір (навчальну роботу) та/або його (її) автора (за наявності інформації про автора/авторів).

Академічним плагіатом також є оприлюднення як результатів власної академічної діяльності текстів та/або результатів, сформованих (згенерованих) комп'ютерною програмою в автоматичному режимі, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи супровідних матеріалах до нього.

2. У разі встановлення факту наявності академічного плагіату в оприлюдненому академічному творі такий академічний твір має бути відкликаний відповідно до цього Закону.

3. Санкції за вчинення академічного плагіату визначаються внутрішніми актами закладів освіти, наукових установ, якщо інше не визначено цим або іншими законами.

4. У разі вчинення академічного плагіату за результатами відчуження авторства педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником закладу освіти, наукової установи, вченим, така особа:

1) позбавляється наукового ступеня та/або вченого (педагогічного) звання, та/або кваліфікаційної категорії, що отримані (присуджені, присвоєні) на підставі чи з урахуванням відповідного академічного твору (його частини);
2) звільняється із закладу освіти, наукової установи відповідно до пункту 7 частини першої [статті 41 Кодексу законів про працю України](#).

5. У разі академічного плагіату за результатами відчуження авторства на кваліфікаційну роботу, вчиненого здобувачем вищої освіти, такий здобувач відраховується із закладу вищої освіти, наукової установи.

Стаття 25. Приписування авторства

1. Приписування авторства - оприлюднення твору, автором якого поряд з іншим автором (іншими авторами) зазначена особа, яка не брала участі у його створенні.

2. Автор академічного твору, якого схиляють до порушення академічної доброчесності у формі приписування авторства, зобов'язаний повідомити про це уповноваженого суб'єкта.

3. У разі встановлення факту приписування авторства в оприлюдненому академічному твору такий академічний твір може бути відкликаний видавцем.

4. До педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, здобувачів наукового ступеня, що зазначені як автори такого академічного твору, але які не брали участі у його створенні, можуть бути застосовані санкції у вигляді звільнення із закладу освіти, наукової установи відповідно до пункту 7 частини першої [статті 41 Кодексу законів про працю України](#) або догани, або інші санкції, визначені внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

Особа, яка використала своє службове становище для схилення автора академічного твору на порушення академічної доброчесності у формі приписування її або іншої особи як автора твору, може бути звільнена із закладу освіти (наукової установи) відповідно до пункту 7 частини першої [статті 41 Кодексу законів про працю України](#).

До здобувачів освіти, що зазначені як автори такого академічного твору, можуть бути застосовані санкції, визначені внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

5. Особа, яка не є автором академічного твору, не вважається такою, що порушила академічну доброчесність, якщо включення її до складу авторів було здійснено без її відома.

Стаття 26. Самоплагіат

1. Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів. При повторному оприлюдненні наукових результатів автор має у довільній формі зазначити, що відповідні наукові результати не є новими.

2. Особа притягається до академічної відповідальності у разі, якщо самоплагіат вчинено з метою досягнення кількісних показників, потрібних для проходження атестації, підтвердження (присвоєння, присудження) кваліфікації, присудження наукового ступеня, присвоєння вченого звання,

призначення на посаду, звітування про результати наукової (освітньої) діяльності, наведення у звітах з виконання освітніх, наукових, науково-технічних (інноваційних) проєктів результатів, що були опубліковані раніше, як таких, що отримані при виконанні відповідних проєктів, під час проведення конкурсів у сфері освіти і науки.

3. У разі встановлення в науковій статті факту самоплагіату така наукова стаття не враховується під час присудження наукового ступеня, присвоєння вченого звання, кваліфікаційної категорії, під час оцінювання результатів наукової та науково-педагогічної діяльності.

Така наукова стаття має бути відкликана відповідно до цього Закону.

У разі виявлення у звіті про виконання наукового проєкту наукових результатів, оприлюднених до початку його виконання, які подаються як результати виконання цього проєкту, замовник проєкту повинен визнати цей проєкт невиконаним.

4. За вчинення самоплагіату можуть застосовуватися також інші санкції, визначені внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, організатором конкурсу.

5. Не є самоплагіатом:

оприлюднення в дисертаціях на здобуття наукових ступенів раніше оприлюднених наукових результатів без посилання на попередні публікації; повторне оприлюднення автором текстових фрагментів, що не містять наукових результатів, без посилання на попередні публікації.

Стаття 27. Фабрикація

1. Фабрикація - вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності.

2. За вчинення фабрикації застосовуються санкції, визначені цим Законом та/або внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

Стаття 28. Фальсифікація

1. Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності.

2. За вчинення фальсифікації застосовуються санкції, визначені цим Законом та/або внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

Стаття 29. Недоброчесне оцінювання результатів навчання

1. Недоброчесне оцінювання результатів навчання - порушення визначених цим Законом, законодавством, внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, умовами конкурсу вимог щодо оцінювання, що призвело до свідомого завищення або заниження оцінки результатів навчання особи.

2. Особа, яка вважає, що її та/або іншої особи результати навчання були недоброчесно оцінені, має право на оскарження результатів такого оцінювання в порядку, встановленому закладом освіти, науковою установою, організатором конкурсу.

У разі встановлення факту недоброчесного оцінювання відповідна оцінка має бути приведена (за можливості) у відповідність до продемонстрованих чи оприлюднених результатів навчання.

3. За вчинення недоброчесного оцінювання застосовуються санкції, визначені внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, організатора конкурсу.

Стаття 30. Несамостійне виконання завдання

1. Несамостійне виконання завдання - виконання навчального, конкурсного завдання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, із залученням недозволених для використання джерел інформації, технічних засобів та/або недозвolenої допомоги іншої особи (інших осіб).

Несамостійне виконання навчальних, конкурсних завдань може здійснюватися у формі списування, виконання завдання іншою особою, іншій формі, визначеній законодавством, закладом освіти, науковою установою або правилами проведення відповідного конкурсу.

2. Несамостійно виконане завдання вважається невиконаним та не підлягає оцінюванню, а факт порушення академічної доброчесності фіксується у документі про результати оцінювання у спосіб, визначений закладом освіти, науковою установою, організатором конкурсу.

3. За несамостійне виконання завдання до особи застосовуються санкції, визначені внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, умовами конкурсу.

Стаття 31. Недозволена допомога

1. Недозволена допомога - надання особою іншій особі не передбаченої умовами навчального, конкурсного завдання допомоги, яка призвела або може призвести до викривлення оцінки результатів її діяльності.

2. До особи, яка надавала недозволену допомогу, застосовуються санкції, визначені внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, умовами конкурсу.

Стаття 32. Академічний саботаж

1. Академічний саботаж - діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, здобувача освіти, вступника, учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності.

2. За вчинення академічного саботажу до особи застосовуються санкції, визначені внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, умовами конкурсу.

Стаття 33. Схиляння до порушення академічної доброчесності

1. Схиляння до порушення академічної доброчесності - протиправний вплив у формі прохання, умовляння, доручення (вказівки), погрози, примушування, тиску чи в іншій формі спонукання особи до порушення нею академічної доброчесності.

2. Особа, яку схиляють до порушення академічної доброчесності, зобов'язана відмовитися від порушення академічної доброчесності та в той же або на наступний робочий день повідомити про це уповноваженого суб'єкта.

3. У разі схиляння до порушення академічної доброчесності, вчиненого педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником, такій особі оголошується догана, а також можуть бути застосовані інші санкції, визначені цим Законом та/або внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, умовами конкурсу.

4. У разі схиляння до порушення академічної доброчесності, вчиненого здобувачем освіти, такій особі виноситься письмове попередження, а також можуть бути застосовані інші санкції, визначені цим Законом та/або внутрішніми документами закладу освіти, наукової установи, умовами конкурсу.

Стаття 34. Порушення академічної доброчесності при вступі та/або проведенні конкурсів

1. Порушення академічної доброчесності вступником (учасником конкурсу) під час проведення вступного випробування (конкурсу) є підставою для припинення участі такого вступника (учасника конкурсу) у вступних випробуваннях (конкурсі).

2. Порушення академічної доброчесності вступником (учасником конкурсу), виявлене після проведення вступного випробування (конкурсу), є підставою для анулювання організатором вступного випробування (конкурсу) рішення про результати вступного випробування (конкурсу) особи, яка порушила академічну доброчесність.

3. Порушення академічної доброчесності особою, яка бере участь у проведенні вступного випробування (конкурсу), зокрема є членом приймальної комісії, організаційного комітету, конкурсної комісії, журі тощо, має наслідком виведення такої особи зі складу відповідного органу та притягнення її до дисциплінарної відповідальності.

Стаття 35. Інституційні порушення академічної доброчесності та заходи реагування на них

1. Інституційними порушеннями академічної доброчесності закладів освіти, наукових установ, наукових видавництв є:

1) надання, поширення закладом освіти, науковою установою, науковим видавництвом недостовірної інформації щодо власної академічної діяльності та/або академічної діяльності їхніх педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, здобувачів освіти;

2) бездіяльність щодо розбудови системи та/або механізмів чи правил забезпечення академічної доброчесності;

3) безпідставне залишення без розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності;

4) невжиття заходів, спрямованих на виявлення порушень академічної доброчесності;

5) невжиття заходів реагування на встановлені факти порушення академічної доброчесності.

2. Інституційними заходами реагування на інституційні порушення академічної доброчесності є:

позбавлення права утворювати спеціалізовані вчені ради та присуджувати наукові ступені;

позбавлення права присвоювати вчене звання;

відмова в акредитації освітньої програми;

скасування рішення про акредитацію освітньої програми;

відмова в інституційній акредитації;

зниження оцінки за результатами державної атестації наукової установи,

закладу вищої освіти в частині провадження ним наукової (науково-технічної) діяльності;

виключення наукової установи, закладу вищої освіти з Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави;

притягнення до дисциплінарної відповідальності керівника закладу освіти, наукової установи;

виключення наукового видання з переліку наукових фахових видань України.

3. Підстави і порядок застосування заходів, передбачених частиною другою цієї статті, визначається законодавством, що регулює порядок здійснення таких процедур.

Розділ V.

ОСНОВНІ ПРОЦЕДУРИ РЕАГУВАННЯ НА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Стаття 36. Загальні положення щодо розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності

1. Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення учасником освітнього процесу, вченим, вступником, учасником, членом журі, членом оргкомітету конкурсу академічної доброчесності, має право повідомити про це (в паперовому чи електронному вигляді) уповноважений орган або керівника відповідного закладу освіти, наукової установи, наукового видавництва, організатора конкурсу, який зобов'язаний протягом трьох робочих днів прийняти одне з таких рішень:

спрямувати відповідне повідомлення до уповноваженого органу;

створити уповноважений орган та спрямувати до нього відповідне повідомлення;

про притягнення особи до академічної та/або дисциплінарної відповідальності у випадку, визначеному частиною сьомою цієї статті, та у порядку та з підстав, визначених внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи.

У разі реорганізації відповідного закладу освіти, наукової установи відповідне повідомлення подається його (її) правонаступнику, а у разі ліквідації - до засновника, який протягом 30 календарних днів визначає заклад освіти,

наукову установу, що розглядатиме це повідомлення відповідно до цього Закону.

2. Особа, яка повідомляє про порушення академічної доброчесності (крім порушень, за вчинення яких передбачено позбавлення наукового ступеня, вченого звання, ступеня вищої освіти), має право на анонімність.

Уповноважений орган зобов'язаний забезпечити реалізацію такого права (зокрема, шляхом встановлення скриньки для повідомлень, уможливлення надсилання електронного листа тощо).

Повідомлення підлягає розгляду, якщо наведена у ньому інформація містить фактичні дані, що вказують на можливий факт порушення академічної доброчесності, які можуть бути перевірені. В іншому випадку уповноважений суб'єкт має право залишити повідомлення без розгляду.

3. Уповноважений орган протягом 10 робочих днів з дня надходження такого повідомлення зобов'язаний:

zareєструвати повідомлення про порушення академічної доброчесності; ухвалити рішення про початок розгляду повідомлення за встановленою процедурою або залишити таке повідомлення без розгляду і повідомити про це заявника (крім випадків анонімного повідомлення);

надіслати/вручити особі, щодо якої надійшло повідомлення про порушення нею академічної доброчесності, копію такого повідомлення, а також поінформувати її про дату, час і місце розгляду такого повідомлення.

4. Розгляд повідомлення відбувається в порядку, затвердженому колегіальним органом управління закладу освіти, наукової установи, організатором конкурсу, з дотриманням принципів і правил, визначених цим Законом.

Процедура розгляду повідомлення про порушення академічної доброчесності повинна передбачати:

1) порядок ініціювання розгляду повідомлення про можливе порушення академічної доброчесності;

2) порядок повідомлення особи, щодо якої надійшло повідомлення про порушення нею академічної доброчесності, а також заявників чи їх представників (за наявності) про початок такого розгляду;

3) стадії і строки розгляду та прийняття рішення про наявність (відсутність) порушення академічної доброчесності (не більше 6 місяців з дня реєстрації повідомлення);

4) порядок залучення зовнішніх експертів, урегулювання конфлікту інтересів, забезпечення участі заінтересованих осіб у розгляді відповідного питання, дотримання прав осіб, які можуть зазнати негативних наслідків;

5) порядок прийняття рішення щодо притягнення особи до академічної відповідальності та/або застосування інших заходів реагування на порушення академічної доброчесності;

6) визначення уповноваженого суб'єкта (уповноважених суб'єктів).

5. З метою запобігання конфлікту інтересів під час розгляду повідомлення за рішенням уповноваженого органу можуть запрошуватися як експерти

педагогічні, науково-педагогічні та/або наукові працівники інших закладів освіти, наукових установ.

У прийнятті рішення щодо встановлення факту порушення особою академічної доброчесності не може брати участь особа, яка має конфлікт інтересів.

6. Кожна особа, щодо якої розглядається повідомлення про порушення нею академічної доброчесності, має право особисто або через свого представника: бути поінформованою про початок процедури розгляду питання щодо порушення нею академічної доброчесності; знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду повідомлення; ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження; надавати усні та письмові заперечення, пояснення або відмовитися від їх надання; брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

7. У разі визнання факту порушення академічної доброчесності особою, щодо якої розглядається повідомлення про порушення нею академічної доброчесності, перевірка і дослідження доказів не проводяться, а факт визнання враховується під час визначення санкції (крім випадків, коли санкція визначена цим Законом).

8. Кожне рішення уповноваженого органу про притягнення особи до академічної відповідальності має бути обґрунтованим, тобто ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення, або на підставі визнання особою факту порушення академічної доброчесності, та має містити інформацію про конкретний вид порушення академічної доброчесності та санкцію за таке порушення.

9. Особа, стосовно якої встановлено факт порушення академічної доброчесності та винесено рішення про притягнення її до академічної відповідальності, має право оскаржити таке рішення у порядку, визначеному законодавством та/або закладом освіти, науковою установою, організатором конкурсу.

10. Рішення уповноваженого органу, прийняте в установленому порядку, набирає чинності з дня його оприлюднення або, у разі його оскарження, - з дня оприлюднення рішення суб'єктом, який розглядав відповідну скаргу.

Стаття 37. Особливості реагування на порушення академічної доброчесності здобувачем освіти

1. До академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності можуть притягатися здобувачі освіти, які досягли 14 років.

2. Розгляд питання щодо притягнення до академічної відповідальності здобувачів освіти віком від 14 до 18 років відбувається із запрошенням їхніх батьків або інших законних представників, якщо проти цього не заперечує здобувач освіти.

3. У разі визнання здобувачем освіти факту вчинення ним порушення академічної доброчесності санкція визначається уповноваженим суб'єктом, що відповідно до внутрішнього акту закладу освіти, наукової установи має право

застосовувати відповідну санкцію, без дотримання процедури, визначеної статтею 36 цього Закону.

4. У разі невизнання здобувачем освіти факту вчинення ним порушення академічної доброчесності та/або його незгоди з визначеною санкцією відповідне питання розглядається відповідно до статті 36 цього Закону. У такому разі до складу уповноваженого органу, який розглядає відповідне питання, обов'язково має входити одна або декілька осіб, уповноважених органом самоврядування здобувачів освіти, що визначений положенням про самоврядування здобувачів освіти закладу освіти, наукової установи. У разі відсутності у закладі освіти самоврядування здобувачів освіти до складу уповноваженого органу делегуються здобувачі освіти у порядку, визначеному внутрішнім актом закладу освіти.

Стаття 38. Особливості притягнення до академічної відповідальності керівників закладів освіти, наукових установ

1. Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки порушення академічної доброчесності (крім порушень, що розглядаються відповідно до статті 39 цього Закону) особою, яка обіймає посаду керівника закладу освіти, наукової установи, має право повідомити про це (в паперовому чи електронному вигляді):

Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти - стосовно керівників закладів вищої освіти та наукових установ;
відповідний територіальний орган центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти - стосовно керівників закладів освіти інших рівнів освіти.

2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, направляє одержане повідомлення до закладу вищої освіти, наукової установи, що має акредитовані освітні програми третього рівня вищої освіти або інституційну акредитацію.

Територіальний орган центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти направляє одержане повідомлення до закладу освіти, що здійснює освітню діяльність на відповідному рівні освіти. Заклад освіти, до якого направляється одержане звернення, визначається у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

Повідомлення не може надсилатися для розгляду до закладів освіти, наукових установ, в яких особа, яку звинувачують у порушенні академічної доброчесності, здобула освіту, науковий ступінь та/або вчене звання, а також до закладів освіти й наукових установ, де вона працювала за основним місцем роботи протягом будь-якого часу в останні п'ять років.

3. Повідомлення про ознаки порушення академічної доброчесності розглядається уповноваженим органом відповідного закладу освіти, наукової установи відповідно до статті 36 цього Закону.

У разі необхідності рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи надсилається до закладу освіти, наукової установи, де працює особа,

щодо якої встановлено факт порушення нею академічної доброчесності, чи до його/її засновника, що уповноважені відповідно до законодавства реалізувати відповідний вид санкції.

Стаття 39. Наслідки позбавлення присудженого наукового ступеня, ступеня вищої освіти чи присвоєного вченого звання

1. Особа, яка має докази, що свідчать про ознаки вчинення іншою особою академічного плагіату, самоплагіату (для здобувачів наукових ступенів, вчених звань), фальсифікації, фабрикації, в академічному творі, має право повідомити про це (в паперовому чи електронному вигляді) заклад освіти, наукову установу, в якому (якій) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання на підставі чи з урахуванням відповідного академічного твору.

2. Уповноважений орган закладу освіти, наукової установи зобов'язаний протягом 4 місяців з дня отримання такого повідомлення розглянути відповідне повідомлення та прийняти одне з таких рішень:

1) про позбавлення такої особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням відповідного академічного твору - у разі встановлення факту академічного плагіату, самоплагіату (для здобувачів наукових ступенів, вчених звань), фальсифікації, фабрикації;

2) про відмову у позбавленні особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій), чи вченого звання - у разі невстановлення факту академічного плагіату, самоплагіату (для здобувачів наукових ступенів, вчених звань), фальсифікації, фабрикації.

Таке рішення протягом 5 робочих днів з дня його прийняття оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу освіти, наукової установи.

3. Рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи щодо позбавлення наукового ступеня, вченого звання може бути оскаржене до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі - Національне агентство) протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення.

Порядок подання та розгляду скарги на рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи затверджується центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

4. Національне агентство зобов'язане розглянути скаргу та прийняти одне з таких рішень:

1) про встановлення факту академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації у наукових роботах, за якими було присуджено науковий ступінь, вчене звання;

2) про не встановлення факту академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації у наукових роботах, за якими було присуджено науковий ступінь, вчене звання.

Протягом 5 робочих днів рішення Національного агентства оприлюднюється на офіційному веб-сайті Національного агентства, його копія надсилається до закладу освіти, наукової установи та заявнику.

Уповноважений орган закладу освіти, наукової установи зобов'язаний протягом 10 робочих днів після отримання розглянути рішення Національного агентства про встановлення (не встановлення) факту академічного плагіату,

самоплагіату, фабрикації, фальсифікації у наукових роботах, за якими було присуджено науковий ступень, вчене звання та прийняти рішення про:

- позбавлення такої особи наукового ступеня та (або) вченого звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та (або) з урахуванням наукових робіт, в яких Національним агентством було встановлено факт академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації;

- відмову у позбавленні такої особи наукового ступеня та (або) вченого звання у випадку не встановлення Національним агентством факту академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації у наукових роботах, за якими було присуджено науковий ступень, вчене звання.

5. Рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи щодо позбавлення ступеня вищої освіти й відповідної кваліфікації (кваліфікацій) може бути оскаржене до вищого колегіального органу управління (вченої, педагогічної, наукової ради тощо) відповідного закладу освіти, наукової установи протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення. Вищий колегіальний орган управління у порядку, визначеному внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи, розглядає відповідну скаргу і таємним голосуванням приймає рішення, яке є остаточним і оскарженню не підлягає. Таке рішення не потребує введення в дію керівником закладу освіти, наукової установи.

Протягом 5 робочих днів рішення вищого колегіального органу управління (вченої, педагогічної, наукової ради тощо) оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу освіти, наукової установи.

6. Рішення закладу освіти, наукової установи про позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти й відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання набирає чинності на наступний робочий день з дня завершення строку оскарження, якщо його не було оскаржено.

Рішення за результатами розгляду скарги набирає чинності з дня його оприлюднення на веб-сайті Національного агентства, закладу освіти, наукової установи.

6. З дня набрання чинності рішенням про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти й відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання:

1) така особа втрачає права, пов'язані з наявністю у неї відповідного наукового ступеня, ступеня вищої освіти та/або кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання;

2) втрачають чинність рішення про присудження їй відповідного наукового ступеня, ступеня вищої освіти кваліфікації (кваліфікацій) чи присвоєння відповідного вченого звання і виданий на підставі такого рішення диплом (атестат);

3) втрачають чинність рішення про присвоєння особі наукового ступеня, ступеня вищої освіти та/або відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання (вчених звань), що були присвоєні (присуджені) з урахуванням та/або на підставі наукового ступеня, ступеня вищої освіти та/або відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання, якого особу було позбавлено, та видані на підставі таких рішень диплом (атестат).

Якщо на момент набрання чинності рішенням про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти й відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання особа займає посаду, кваліфікаційні вимоги до якої та/або умови конкурсу передбачають обов'язкову наявність відповідного наукового ступеня, ступеня вищої освіти та/або кваліфікації (кваліфікацій) та/або вченого звання, така особа звільняється з такої посади відповідно до [пункту 2 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України](#).

7. Відомості про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти й відповідної кваліфікації (кваліфікацій), вченого звання вносяться до Єдиної державної електронної бази з питань освіти відповідно до законодавства.

8. У разі встановлення Національним агентством факту академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації у науковій роботі, за якою було присуджено науковий ступінь доктора (кандидата) наук, повноваження спеціалізованої вченої ради, яка присудила ступінь доктора (кандидата) наук, припиняються. Утворення нової спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук у відповідній галузі можливо не раніше ніж через один рік.

У разі встановлення Національним агентством факту академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації у науковій роботі, за якою було присуджено ступінь доктора філософії: заклад вищої освіти, наукова установа, разова спеціалізована вчена рада якого присудила ступінь доктора філософії, втрачає право утворювати протягом одного року з дня набрання чинності рішенням Національного агентства разові спеціалізовані вчені ради та присуджувати ступінь доктора філософії з відповідної спеціальності, а Національне агентство проводить постакредитаційний моніторинг відповідної освітньої програми.

У разі встановлення Національним агентством факту академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації у наукових роботах, за якими було присуджено вчене звання, заклад вищої освіти, наукова установа, вчена (науково-технічна) рада якого присвоїла відповідне вчене звання, втрачає право строком на два роки присвоювати вчені звання.

Розділ VI. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його офіційного опублікування.

2. Установити, що:

- 1) цей Закон не застосовується до діянь (дій чи бездіяльності) суб'єктів академічної діяльності, що були вчинені до набрання цим Законом чинності і не вважалися на момент їх вчинення порушенням академічної доброчесності;
- 2) за порушення академічної доброчесності, вчинені до набрання чинності цим Законом, може бути застосована та міра відповідальності, яка на момент вчинення такого порушення академічної доброчесності була передбачена законодавством та/або внутрішнім актом відповідного закладу освіти, наукової установи, суб'єктом, визначеним законодавством на момент вчинення порушення академічної доброчесності або його правонаступником;
- 3) перевірка дисертацій, кваліфікаційних робіт на здобуття наукових ступенів, ступенів вищої освіти, що були присуджені до набрання чинності цим Законом, може проводитися виключно на предмет дотримання під час їх створення та/або захисту вимог, що були чинними на момент створення та/або захисту відповідних дисертацій, кваліфікаційних робіт;
- 4) Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти розглядає скарги на рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи щодо позбавлення наукового ступеня доктора (кандидата) наук, звернення з інформацією щодо академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у наукових роботах, за якими було присуджено науковий ступень доктора (кандидата) наук у випадку їх присудження після 06.09.2014 року;
- 5) протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом кожна особа може добровільно відмовитися від присудженого їй наукового ступеня, присвоєного вченого звання у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) частину першу [статті 41 Кодексу законів про працю України](#) (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до N 50, ст. 375) доповнити пунктом 7 такого змісту:

"7) порушення академічної доброчесності педагогічним, науково-педагогічним, науковим працівником у випадках, визначених законом";

2) у [Законі України "Про наукову і науково-технічну експертизу"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., N 9, ст. 56):

абзац п'ятий статті 3 після слова "за" доповнити словами "доброчесне оцінювання";

абзац перший статті 7 доповнити таким реченням:

"За порушення академічної доброчесності під час проведення наукової та/або науково-технічної експертизи фізичні особи, які на постійній або професійній основі здійснюють діяльність, пов'язану з наданням експертних послуг, позбавляються свідоцтва про акредитацію у порядку, визначеному

центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері наукової, науково-технічної діяльності";

частину другу статті 19 виключити;

абзац шостий частини другої статті 20 викласти у такій редакції:

"забезпечувати дотримання цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, вимог щодо захисту інтелектуальної власності стосовно об'єктів експертизи та матеріалів, наданих для підготовки експертних висновків";

частину восьму статті 21 доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності при проведенні наукової чи науково-технічної експертизи";

у статті 35:

абзац четвертий частини першої після слова "фальсифікація" доповнити словами "та/або фабрикація";

частину другу після слів "притягаються до" доповнити словом "академічної";

3) частину першу статті 8 Закону України "Про рекламу" (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., N 39, ст. 181) доповнити пунктом 15 такого змісту:

"15) рекламувати послуги зі створення (написання, допомоги у створенні тощо) академічних творів або їхніх частин, що передбачають наступне відчуження або приписування авторства на відповідний академічний твір (чи його частину)";

4) у Законі України "Про професійну (професійно-технічну) освіту" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., N 32, ст. 215) абзац перший статті 1 викласти в такій редакції:

"Законодавство України про професійну (професійно-технічну) освіту базується на Конституції України і складається з законів України "Про освіту", "Про академічну доброчесність", цього Закону та інших нормативно-правових актів";

частину четверту статті 24 доповнити таким абзацом:

"забезпечує створення та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти, що має відповідати вимогам, визначеним Законами України "Про освіту" та "Про академічну доброчесність";

5) стаття 11 Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., N 33, ст. 175) доповнити частиною сьомою такого змісту:

"Схиляння (прохання, пропозиція, умовляння, доручення, примушування чи в іншій формі спонукання) педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника закладу освіти, наукової установи до порушення академічної доброчесності є порушенням присяги посадових осіб місцевого самоврядування";

6) у Законі України "Про вищу освіту" (Відомості Верховної Ради України, 2014 р., N 37 - 38, ст. 2004):

пункт 1-1 частини першої статті 1 виключити;

частину першу статті 2 після слів "Про освіту" доповнити словами "Про академічну доброчесність";

частину другу статті 3 доповнити новим пунктом 1-2 такого змісту:
"1-2) сприяння формуванню та утвердженню культури академічної доброчесності";

у статті 6:

абзац четвертий частини другої виключити;

абзаци другий - четвертий частини шостої виключити;

пункт 15 частини першої статті 13 викласти в такій редакції:

"15) утворює та організовує роботу атестаційної колегії, яка на принципах прозорості та відкритості затверджує рішення вчених рад закладів вищої освіти та наукових установ про присвоєння науковим і науково-педагогічним працівникам вчених звань старшого дослідника, доцента та професора; оформлює та видає відповідні атестати; розглядає питання, пов'язані з присудженням наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, відповідно до законодавства; розглядає апеляції на рішення атестаційної колегії";

у пункті 8 частини другої статті 16 слова та знаки ", у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату" виключити;

пункти 1 і 2 частини третьої статті 32 викласти в такій редакції:

"1) мати внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти, що відповідає вимогам, визначеним цим Законом та Законом України "Про академічну доброчесність";

2) вживати заходів, у тому числі шляхом запровадження відповідних новітніх технологій, щодо запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу;

частину четверту статті 54 доповнити новим абзацом такого змісту:

"У випадках та в порядку, визначених Законом України "Про академічну доброчесність", особа може бути позбавлена вченого звання";

пункт 3-1 частини першої статті 58 викласти в такій редакції:

"3-1) дотримуватися в освітньому процесі та науковій (творчій) діяльності цінностей, принципів і правил академічної доброчесності та забезпечувати їх дотримання здобувачами вищої освіти";

у частині першій статті 63:

пункт 1 викласти в такій редакції:

"1) дотримуватися вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти, цінностей, принципів і правил академічної доброчесності";

пункт 3 викласти в такій редакції:

"3) виконувати вимоги індивідуального навчального плану та досягати визначених освітньою програмою результатів навчання.";

частину шосту статті 69 виключити;

7) у [Законі України "Про наукову і науково-технічну діяльність"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., N 3, ст. 25):

частину першу статті 3 після слів "цього Закону" доповнити словами "Закону України "Про академічну доброчесність";

статтю сьому доповнити новою частиною такого змісту:

"18. Наукова установа зобов'язана мати внутрішню систему забезпечення академічної доброчесності, яка відповідає вимогам, визначеним цим Законом та Законом України "Про академічну доброчесність".";

частину сьому статті 20 доповнити пунктом 12-1 такого змісту:

"12-1) надання рекомендацій Національній академії наук України, національним галузевим академіям наук, науковим установам щодо дотримання цінностей, принципів і правил академічної доброчесності";
у статті 28-1:

друге речення частини п'ятої викласти в такій редакції:

"Встановлення відповідно до законодавства в поданих до захисту дисертації або наукових публікаціях фактів академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації є підставою для прийняття спеціалізованою вченою радою рішення про відмову у присудженні наукового ступеня доктора наук";
частини шосту і сьому виключити;

частину першу статті 50 доповнити пунктом 5 такого змісту:

"5) дотримання цінностей, принципів і правил академічної доброчесності";
абзац шостий пункту 5 частини першої статті 53 після слів "положення про дотримання" доповнити словами "цінностей, принципів і правил академічної доброчесності";

абзац п'ятий пункту 1 частини четвертої статті 54 після слів "положення про дотримання" доповнити словами "цінностей, принципів і правил академічної доброчесності";

8) [статтю 36 Закону України "Про державну службу"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., N 4, ст. 43) доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. Схиляння (прохання, пропозиція, умовляння, доручення, примушування чи в іншій формі спонукання) педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника закладу освіти, наукової установи до порушення академічної доброчесності є порушенням присяги державного службовця";

9) у [Законі України "Про освіту"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., N 38 - 39, ст. 380):

абзац четвертий частини третьої статті 41 після слова "оцінювання" доповнити словами "результатів навчання";

статтю 42 викласти в такій редакції:

"Стаття 42. Академічна доброчесність

1. Кожен учасник освітнього процесу зобов'язаний у своїй діяльності дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності.

2. Цінності, принципи та правила академічної доброчесності, засади її забезпечення, види порушень академічної доброчесності та санкції за порушення академічної відповідальності визначаються Законом України "Про

академічну доброчесність", спеціальними законами та внутрішніми актами закладу освіти, наукової установи";

у статті 53:

абзац п'ятий частини першої викласти в такій редакції:

"доброчесне оцінювання результатів навчання";

у частині третій:

абзац другий викласти у такій редакції:

"виконувати вимоги освітньої програми та/або індивідуального навчального плану (за його наявності) та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти (у разі його відсутності - освітньою програмою)";

доповнити новим абзацом третім такого змісту:

"дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності".

У зв'язку з цим абзаци третій - шостий вважати відповідно абзацами четвертим - сьомим;

у статті 54:

в абзаці десятому частини першої слова "справедливе та об'єктивне" замінити словом "доброчесне";

частину другу доповнити новим абзацом дванадцятим такого змісту:

"стимулювати і забезпечувати розвиток критичного та креативного мислення та творчості у здобувачів освіти".

У зв'язку з цим абзаци дванадцятий - чотирнадцятий вважати відповідно абзацами тринадцятим - п'ятнадцятим;

абзац другий частини третьої статті 75 викласти в такій редакції:

"Вимоги щодо забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності у процесі створення навчальної літератури для дошкільної, повної загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти визначаються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки відповідно до законодавства. Вимоги щодо забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності у процесі створення навчальної літератури для фахової передвищої, вищої освіти та освіти дорослих, відповідно до законодавства, визначають видавництва, вчені (педагогічні, науково-технічні, наукові) ради закладів фахової передвищої та вищої освіти, закладів освіти дорослих, наукових установ, що здійснюють видання такої навчальної літератури";

10) у [Законі України "Про фахову передвищу освіту"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2019 р., N 30, ст. 119):

частину третю статті 1 після слів "Про освіту" доповнити словами "Про академічну доброчесність";

пункт 10 частини другої статті 17 викласти в такій редакції:

"10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної внутрішньої системи забезпечення академічної доброчесності";

статтю 26 викласти в такій редакції:

"Стаття 26. Забезпечення академічної доброчесності у сфері фахової передвищої освіти

1. Кожен учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, що визначені Законом України "Про академічну доброчесність".
2. Забезпечення академічної доброчесності у сфері фахової передвищої освіти здійснюється відповідно до цього Закону, [Закону України "Про освіту"](#) та Закону України "Про академічну доброчесність".
3. Керівник та інші педагогічні працівники закладу фахової передвищої освіти відповідно до своєї компетенції забезпечують формування та утвердження культури академічної доброчесності у закладі фахової передвищої освіти.
4. За порушення академічної доброчесності до педагогічних працівників можуть бути застосовані такі додаткові види санкцій:
 - 1) відсторонення від проведення процедур та заходів забезпечення якості освіти, вступних іспитів, олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань та інших заходів змагального характеру строком від одного до трьох років;
 - 2) недопущення строком від одного до трьох років до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної категорії або присвоєння педагогічного звання;
 - 3) позбавлення будь-яких видів заохочень (заохочувальних виплат, нагород тощо) протягом одного року.
5. Рішення про притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене відповідно до Закону України "Про академічну доброчесність" та внутрішніх документів закладу фахової передвищої освіти.
6. Відсутність реагування на факти порушення академічної доброчесності є підставою для притягнення керівника закладу фахової передвищої освіти до дисциплінарної відповідальності";
пункт 2 частини четвертої статті 30 викласти в такій редакції:
"2) мати внутрішню систему забезпечення якості фахової передвищої освіти, у тому числі внутрішню систему забезпечення академічної доброчесності, що відповідає вимогам, визначеним цим Законом та Законом України "Про академічну доброчесність";
у частині першій статті 55:
пункт 1 викласти в такій редакції:
"1) виконувати вимоги індивідуального навчального плану та досягти результатів навчання, передбачених стандартом фахової передвищої освіти та освітньо-професійною програмою";
пункт 5 після слова "законодавства" доповнити словами "цінностей, принципів і правил академічної доброчесності";
пункт 4 частини першої статті 62 після слова "дотримуватися" доповнити словами "цінностей, принципів і правил";
11) у [Законі України "Про повну загальну середню освіту"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., N 31, ст. 226):

частину другу статті 1 викласти в такій редакції:

"2. Інші терміни вживаються в цьому Законі у значеннях, наведених у [законах України "Про освіту"](#), "Про академічну доброчесність" та інших законах";
абзац перший частини другої статті 42 викласти в такій редакції:

"2. Внутрішня система забезпечення якості освіти формується закладом освіти та має, зокрема, включати внутрішню систему забезпечення академічної доброчесності, що відповідає вимогам, визначеним цим Законом, та Законом України "Про академічну доброчесність";
статтю 43 викласти в такій редакції:

"Стаття 43. Забезпечення академічної доброчесності у сфері загальної середньої освіти

1. Кожен учасник освітнього процесу зобов'язаний дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності, що визначені Законом України "Про академічну доброчесність".

2. Забезпечення академічної доброчесності у сфері загальної середньої освіти здійснюється відповідно до цього Закону, та Закону України "Про академічну доброчесність"

3. Керівник та інші педагогічні працівники закладу освіти відповідно до своєї компетенції забезпечують формування та утвердження культури академічної доброчесності у закладі освіти.

4. За порушення академічної доброчесності до педагогічних працівників можуть бути застосовані такі додаткові види санкцій:

1) відсторонення від проведення процедур та заходів забезпечення якості освіти, вступних іспитів, олімпіад, турнірів, конкурсів, змагань та інших заходів змагального характеру;

2) недопущення строком від одного до трьох років до позачергової атестації, що має на меті підвищення кваліфікаційної категорії або присвоєння педагогічного звання;

3) позбавлення будь-яких видів заохочень (заохочувальних виплат, нагород тощо) протягом одного року.

5. Рішення про притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене відповідно до Закону України "Про академічну доброчесність" та внутрішніх документів закладу освіти";

12) у [Законі України "Про авторське право і суміжні права" від 1 грудня 2022 року N 2811-IX](#):

статтю 3 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Дія цього Закону не поширюється на відносини щодо застосування заходів реагування на порушення академічної доброчесності";

пункт 2 частини першої статті 11 після слова "твору" доповнити словами "(крім оприлюднення академічного твору).

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону та набрання ними чинності одночасно з набранням чинності цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

**Голова Верховної Ради
України**